

PUS BELGESİ HAKKINDA

Emre METİN

Elektrik Mühendisi
Elektrik Mühendisleri Odası Müdürü
emre.metin@emo.org.tr

30.12.2014 tarih ve 29221 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği ile elektrik üretim, iletim ve dağıtım alanında önemli düzenlemeler yapılmıştır.

Elektrik tesislerinin modern teknolojiye uygun tesis edilebilmesi için proje onay işlemlerinin, ilgili mevzuat, standart ve şartnamelere uygun olarak yapılması veya yaptırılması, söz konusu tesislerin iletim veya dağıtım şebekelerine uyumlu olarak bağlanması, can, mal ve çevre emniyetinin sağlanması ile proje onaylarını, onaylı projelerine göre yapılan tesislerin kabul işlemlerini ve tutanak onayını yapacak kurum/kuruluş ya da tüzel kişilerin yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla çıkarılan yönetmelik ile mühendislere de yeni yükümlülükler getirilmiştir.

Bu Yönetmelik; kurulacak veya tadil edilecek elektrik tesislerine ilişkin proje hazırlama ve onay işlemleri ile bu faaliyetleri yapacak kurum, kuruluş ve tüzel kişilerin belirlenmesi, yetkilendirilmesi, bunların hak ve yükümlülükleri ile onaylı projelerdeki tesislerin kabul işlemlerini ve tutanak onayını yapacak kurum/kuruluş ya da tüzel kişilerin yetkilendirilmesine ilişkin esasları kapsamaktadır.

Yönetmelikte yer verilen proje onay, kabul ve tutanak onay işlemlerinin özel hukuk tüzel kişilerine de yaptırılması; projeleri hazırlayacak mühendisler için eğitim koşulu getirilerek Bakanlığın belirlediği kurum, kuruluşlarca eğitim verilerek belgeye bağlanması ile Oda üyelerinin tüzel kişi bünyesinde çalışmaları halinde Oda’yla ilişkisinin kesilerek mesleki faaliyetin başka kurumlardan alınacak belgelere bağlanması ve Oda üyelik belgesinin de aranmamasına yönelik düzenlemeler açıkça hukuka aykırılık taşımaktadır.

Yönetmelikle yeni bir uygulama getirilerek, elektrik tesislerinin projelerini hazırlayan mühendislerin eğitime tabi tutulmaları, eğitim sonucunda sertifika düzenlenmesi ve sertifika sahibi mühendislerin projelerinin kabul edilmesi düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin 4. Maddesinin 1. Fıkrasının (ii) bendinde “Proje Uzmanlık Sertifikası (PUS): Yetkili Eğitim Kuruluşlarınca elektrik tesislerinin projelerinin hazırlanmasına yönelik olarak düzenlenen eğitimler sonucunda ilgili mühendislere verilen belgeyi” tanımlamasına yer verilmiştir.

Aynı maddenin (ccc) bendinde ise yetkili eğitim kuruluşu; “Elektrik tesisleri konusunda proje hazırlayacak mühendislere eğitim vermek üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen ihtisas sahibi kamu kurum/kuruluşları, üniversiteler, POB’lar, akredite kuruluşlar ve ilgili meslek odaları” şeklinde tanımlanmaktadır.

Yönetmeliğin 6. Maddesinin 2. Fıkrasında mühendislerin paftaları, hesapları ve raporları imzalayabilmeleri için PUS sahibi olması zorunluluğu getirilmekte, maddenin 4. Fıkrasında PUS alınmasını gerektiren eğitim konularının Bakanlık tarafından belirlenerek internet sitesinde yayımlanacağı; 5. Fıkrasında Bakanlığın PUS’a ilişkin alınması gereken eğitim konularında güncelleme yapabileceği ve eğitim konularını güncel olarak yayımlayacağı; 6. Fıkrasında ise PUS belgesinin bir defada beş yıllık süre için verileceği düzenlenmektedir.

Yönetmeliğin 7. Maddesinde ise PUS eğitimlerini verecek yetkili eğitim kuruluşları düzenlenmektedir. Buna göre PUS eğitimleri için Bakanlık tarafından kamu/özel kurum ve kuruluşlar, üniversiteler ve meslek odaları yetkilendirilebilecektir. Yetkilendirilen kuruluşlar eğitim konularını, eğitimlerin kapsamını ve eğitmenlere ilişkin bilgileri Bakanlığın görüşüne sunacak; eğitim vermek için başvuruda bulunanlardan Bakanlıkça uygun görülenlerin unvan ve eğitim konuları internet sitesinden yayımlanacak; verilen eğitimleri başarıyla tamamlayarak PUS almaya hak kazan mühendislerin isimleri, meslek branşları, eğitim konuları, belgenin düzenlenme tarihi ve geçerlilik süresi gibi hususlar eğitim kuruluşunun internet sitesinde güncel olarak yayımlanacak; düzenlenen PUS veya Yetki Belgesinde de belgenin verilmesi, geçerlilik süresi, sonlandırılması ve iptaline ilişkin hususlar belirtilecektir. Eğitim konularının içeriği hazırlanırken

yürürlükteki mevzuat, geçerli standartlar ve güncel mühendislik uygulamalarının dikkate alınacağına maddenin 3. Fıkrasında yer verilmiştir.

Yönetmeliğin 10. Maddesinin 2. Fıkrasında, projeleri, hesap ve raporları düzenleyen ve imzalayan mühendislerin “PUS sahibi” olacakları; 11. Maddesinin 1. Fıkrasının (b) bendinde, önlisanslı/lisanslı üretim tesisleri için hazırlanan projelerle birlikte “pafta ve dokümanlara imza atan mühendisler için PUS suretleri” de ilgili POB'lara sunulacaktır.

Yönetmeliğin ekinde yer alan farklı elektrik tesislerine ilişkin “yetkilendirilen” mühendisler için “PUS Belgesi sureti” aranacak belgeler arasında tekrarlanmaktadır.

“Elektrik tesisler projelerini hazırlayacak mühendislerin eğitime tabi tutulmaları, eğitim sonucunda düzenlenecek sertifikaya sahip olmayan mühendislerin projelerinin kabul edilmemesi ile mühendisler Bakanlık tarafından belirlenecek kamu/özel kurum ve kuruluşlarca eğitim verilmesine yönelik yukarıda belirttiğimiz ve dava konusu yaptığımız tüm düzenlemeler hukuka aykırılık taşımaktadır.”

3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un birinci maddesinde, kimlerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde mühendis/mimar unvan ve yetkisiyle çalışabileceklerini düzenleme altına alınmıştır. Düzenlemeye göre mühendis/mimar unvan ve yetkisiyle çalışabilmek için aşağıdaki diplomalardan birine sahip olmak gerekmektedir;

a) Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar;

b) Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfi kan verilecek ruhsatnameler;

c) Türk Teknik Okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil olduğu kabul edilen memleket dâhilindeki diğer mühendis veya mimar mekteplerinden verilen diplomalar;

d) Programlarının Türk Teknik Okulu Mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfi kan verilecek ruhsatnameler.”

Mühendislik ve mimarlık eğitimi verecek yükseköğretim kurumları, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamında belirlenmiş olup, bu Kanun kapsamında eğitim-öğretim görmek suretiyle “mühendis” unvanı taşıyanlar, bu unvan ve bu unvanın getirdiği yetkileri kullanabilmektedirler. Yurtdışında bulunan denk eğitim-öğretim veren yükseköğretim kurumlarından mezun olanlara ise yine 2547 sayılı yasa çerçevesinde Yükseköğretim Kurulu tarafından denklik belgesi verilmek suretiyle mühendis yetkileriyle çalışmaları sağlanmaktadır.

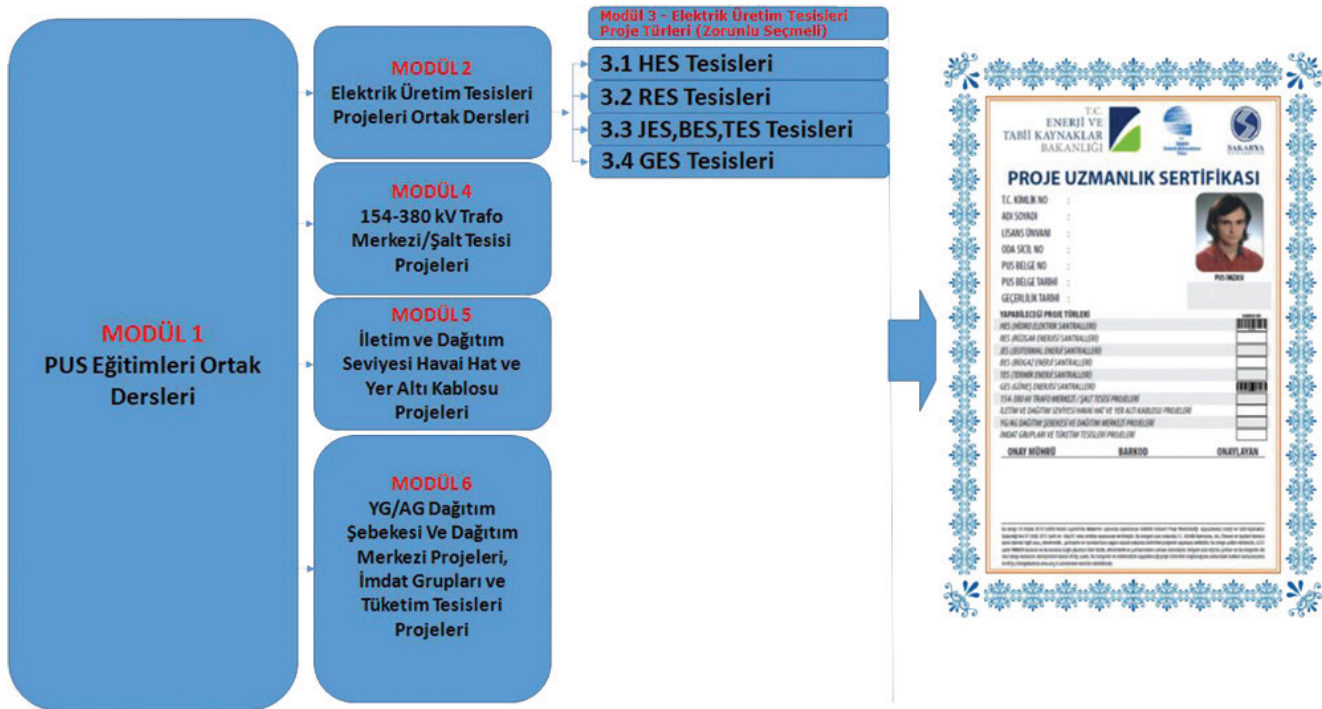
Mühendis ve mimarların unvan ve yetkilerini kullanabilmeleri için bir başka düzenleme ise 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nda yapılmıştır. 6235 sayılı Yasa'nın 33. Maddesine göre mühendis ve mimarların uygun bir odaya üye olmaları ve üyeliklerini muhafaza etmeleri zorunluluğu getirilmiştir. Kimlerin üyeliklerinin isteklerine bağlı bulunduğu da yine aynı madde ile belirlenmiştir.

6235 sayılı Yasa'nın 2. Maddesi ile TMMOB'ye ve bağlı odalara, mühendislik, mimarlık mesleği ile meslek mensuplarına yönelik çeşitli amaçlar doğrultusunda gerekli görülen her türlü teşebbüs ve faaliyette bulunma görevi verilmiştir. İlgili meslek odaları da bu düzenleme kapsamında, mesleğin yürütülüşüne ilişkin çeşitli kurallar getirmekte ve bunların uygulanmasını sağlamaktadırlar. Bu kapsamda serbest mühendislik faaliyetlerinin yürütülmesi çeşitli kriterler belirlemekte, mesleğe ilk defa başlayacak meslek mensupları için mesleğin genel olarak yürütülmesine yönelik kurallar yanı sıra, meslek mensuplarının uygulamadan gelen birikimlerinin aktarıldığı “meslek içi eğitim” düzenlemektedirler.

Mühendislerin mesleki faaliyetlerini yürütebilmeleri, dolayısıyla yönetmelikte yer verilen elektrik tesisat projelerini hazırlayabilmeleri için, yukarıda belirtilen yasal mevzuat dışında belirlenmiş herhangi bir belgenin aranması ya da yönetmelik düzenlemesi ile ilave eğitim şartı getirilmesinin olanağı bulunmamaktadır.

Odamız ilgili yönetmeliğin yukarıdaki maddeleri de dahil olmak üzere birçok maddesine dava açmıştır. Ancak yine de Odamız üyelerimizin dava sonuçlanana kadar mağdur olmaması için bu eğitimleri vermek üzere başvuruda bulunmuştur. Eğitimlerin piyasalaşmaması için gerekli her türlü girişimde kararlılıkla yapılacaktır.

PUS eğitimlerinin aşağıdaki şekilde verilmesi öngörülmektedir:

Modül 1 - PUS Eğitimleri Ortak Dersleri	Süre (Saat)
Mühendislik Hakkındaki Yasa ve Yönetmelikleri, Etik, Hukuki Sorumluluklar	2
İş Güvenliği Mevzuatı	1
Elektrik Piyasası Mevzuatı - Elektrik Piyasası Kanunu - Lisans Yönetmeliği - Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği - Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği - Diğer Düzenlemeler (Yönetmelik, Tebliğ, Kurul Kararları)	3
Elektrik Şebeke Yönetmeliği	1
Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği	1
Elektrik Tesisleri Kabul Yönetmeliği (Üretim)	1
Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği	1
Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği	1
Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği	1
Tasarım İlkeleri	1
Proje Hazırlama Esasları ve Projenin Takdimi	1
Elektrik Tesislerinde Koruma ve Kısa Devre Hesapları	2

Elektrik Tesislerinde İç Tesisat Uygulamaları • İç ve Dış Aydınlatma, Acil Durum Aydınlatma • Yangın Algılama ve Uyarma Sistemleri • Bina Güvenlik, Otomasyon ve Haberleşme Sistemleri	1
Modül 2 - Elektrik Üretim Tesisleri Projeleri Ortak Dersleri	Süre (Saat)
Elektrik Üretim Tesislerinde Topraklama	2
Elektrik Üretim Tesislerinde Techizat Seçimi (İlgili standartlar müfredatta belirtilecek)	
Kablo Seçimi	
OG/AG Pano Seçimi	
Kesintisiz Güç Kaynağı Seçimi	
Transformatör Seçimi	3
İzleme (SCADA) ve Kontrol Sistemleri	2
Keşif, Hakediş ve Metraj Hazırlama	3
Modül 3 - Elektrik Üretim Tesisleri Proje Türleri (Zorunlu Seçmeli)	
3.1 HES Tesisleri için Türbin, Generatör ve Bağlantı/Senkronizasyon Ekipmanları Seçimi	6
3.2 RES Tesisleri için Kule, Kanat, Türbin, Generatör ve Bağlantı/Senkronizasyon Ekipmanları Seçimi	6
3.3 JES, BES, TES Tesisleri için Türbin, Generatör ve Bağlantı/Senkronizasyon Ekipmanları Seçimi	6
3.4 GES Tesisleri için Panel, Taşıyıcı Elemanlar ve Bağlantı/Senkronizasyon Ekipmanları Seçimi	6
Modül 4 – 154-380 kV Trafo Merkezi/Şalt Tesisi Projeleri	
Şalt Tesisleri ve Trafo Merkezi Topraklama Hesapları	3
Trafo Merkezi/Şalt Tesisi Techizat Seçimi (İlgili standartlar müfredatta belirtilecek) • Kablo/İletken/Bara Seçimi • Kesici Seçimi • Ayrıcı Seçimi • Transformatör Seçimi	3
İzleme (SCADA) ve Kontrol Sistemleri	1
Keşif, Hakediş ve Metraj Hazırlama	1
Modül 5 – İletim ve Dağıtım Seviyesi Havai Hat ve Yer Altı Kablosu Projeleri	
Güzergah Seçimi	3
Havai Hat Profil Tasarımı	6
Techizat Seçimi (İlgili standartlar müfredatta belirtilecek) • Kablo/İletken Seçimi, Direk Seçimi, İzolatör Seçimi, Sehim Hesabı	9
Koruma ve Topraklama	1
Keşif, Hakediş ve Metraj Hazırlama	1
Proje Üzerinden Uygulama	4

Modül 6 – YG/AG Dağıtım Şebekesi, Dağıtım Merkezi, İmdat Grupları ve Tüketim Tesisleri Projeleri	
Techizat Seçimi (İlgili standartlar müfredatta belirtilecek) • Kablo/İletken Seçimi, Direk ve Travers Seçimi, İzolatör Seçimi	6
Tek Hat Şeması	1
Vaziyet Planı	1
Koruma ve Kısa Devre Hesapları, Güç Hesabı (Transformatör dahil)	1
Topraklama ve Yıldırımdan Korunma Hesapları	1
Kompanzasyon	2
Keşif, Hakediş ve Metraj Hazırlama	1
Selektivite	2
Proje Üzerinden Uygulama	2

Modül 1 – 17 Saat,
Modül 2 - 10 Saat,
Modül 3.1, 3.2, 3.3, 3.4– 6şar saat
Modül 4 - 8 Saat,
Modül 5 - 24 Saat,
Modül 6 - 13 Saat,

EMO ANKARA ŞUBESİ İLE ÇANKAYA HALK EĞİTİM MERKEZİ ARASINDA PROTOKOL İMZALANDI

EMO Ankara Şubesi ile Çankaya Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu arasında, üyelerimize yönelik olarak çeşitli kurslar düzenlenmesine dair işbirliği protokolü 25 Haziran 2015 Perşembe günü imzalandı. Protokolü EMO Ankara Şubesi adına Yönetim Kurulu Üyesi Alaattin Ali Yolcu imzaladı. Protokol imzasında Merkez Müdür Yardımcısı Nuh Kabakcı da bulundu. İmzalanan protokol ile açılacak kursların düzenlenmesi ve yürütülmesi konusunda EMO Ankara Şubesi ile Çankaya Halk Eğitim Merkezi arasında işbirliği yapılacaktır.

Yabancı Dil Kursları Düzenlenecek

EMO Ankara Şubesi ve Çankaya Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü arasında imzalanan işbirliği protokolü kapsamında EMO Ankara Şubesi'nde yabancı dil kursları düzenlenecektir. İlk olarak İngilizce dil eğitimi ile başlayacak kurslara katılmak isteyen üyelerimizin kayıt yaptırmaları gerekmektedir. Yeterli kayıt olması durumunda (En az 12 kişi); Almanca-Arapça-Fransızca-İtalyanca-Rusça-Yunanca ve İspanyolca dil kursları da düzenlenecektir.